

De voorlopers van AFC'34: Quick, RKAFC, VAFC, Blauw Wit en ARC

AFC'34 is van oorsprong een katholieke voetbalvereniging. Tot 1934, het oprichtingsjaar van AFC ('34), zijn er 5 andere katholieke voetbalverenigingen in Alkmaar actief geweest: Quick, RKAFC, VAFC, Blauw Wit en ARC. Deze clubs waren de voorlopers van AFC en hadden bijna allen hun thuisbasis in de omgeving van de voormalige gevangenis Schutterswei aan de Westeweg in Alkmaar.

Quick

In de beginjaren van de 20^e eeuw komen de katholieke jongeren van Alkmaar steeds vaker bij elkaar om een potje voetbal te spelen. Zij doen dit met name op de Krocht, een terrein gelegen aan de oostzijde van de Westeweg tussen gevangenis Schutterswei en de Joodse Begraafplaats, een plek die aan het einde van de 19^e eeuw ook de thuisbasis was van Alcmaria Victrix, momenteel de oudste voetbalvereniging van Alkmaar. De eerste katholieke voetbalvereniging die gebruik maakte van de Krocht heette Quick. Het is niet bekend wanneer deze vereniging werd opgericht en opgeheven.

RKAFC

Quick bestaat voornamelijk uit jongeren uit de volkswijken van Alkmaar. De jongeren uit de middenstandsklasse voelen zich in deze club echter niet zo thuis en richten daarom omstreeks 1910 een eigen voetbalclub op: R.K.A.F.C. Deze club vindt tegenover de Krocht, tussen de huizen aan de westzijde van de Westeweg en de spoorbaan, een eigen terrein achter café Sportlust.

VAFC

In 1919 fuseren RKAFC en Quick, dit om samen een sterke R.K. voetbalclub te kunnen worden, die succesvol zal kunnen meestrijden in de Diocesaan Haarlemsche Voetbalbond, de DHVB. De nieuwe fusieclub krijgt de naam V.A.F.C. (Vereenigde Alkmaarsche Football Club). Het tenue van VAFC bestaat uit een wit shirt en een zwarte broek. Aanvankelijk huurt de club een terrein bij het Gemeentelijk Sportterrein aan de Nieuwpoortslaan. Later heeft de club net als RKAFC de thuisbasis op het terrein aan de Westeweg. Nadat het eerste elftal van de nieuwe club kampioen is geworden, promoveert het naar de landelijke Interdiocesane Bond, de IVCB. Het spelen in deze bond wordt echter al snel zeer bezwaarlijk gevonden, dit vanwege de verre reizen die men moet maken en de geringe publieke belangstelling voor de wedstrijden van deze bond. Daarom wordt uiteindelijk besloten de club aan te melden bij de neutrale bond, de NVB, hetgeen echter zeer tegen de zin is van een aantal katholieke leden.

Hieronder drie foto's uit de eerste jaren van voetbalvereniging VAFC. De eerste stamt uit 1920, de derde uit 1921, de tweede zal waarschijnlijk uit dezelfde periode zijn.

Let vooral op de tenues: over het witte shirt draagt men nu een sjerp.

In augustus 1922 bieden de clubs van de DHVB, waaronder VAFC, de bisschop van Haarlem, mgr. Callier, t.g.v. zijn 50-jarig priesterfeest een geschenk aan, dat bestaat uit een prachtige oorkonde.

DE OOR KONDE BIJ HET GESCHENK VAN DEN D.H.V.B. AAN MGR. CALLIER.
Een prachtig stukje werk van den heer C. Wiersma te Amsterdam. Voor een toelichting van het ontwerp zie men op een andere plaats in dit nummer.

Rondom de tekst is een lijst aangebracht met de gemeentewapens van alle gemeenten die een club in de DHVB hadden spelen. Het wapen van Alkmaar staat links onderaan. In de tekst zijn de namen van de verenigingen opgenomen die een geldelijke bijdrage voor het cadeau hebben gestort. In het hiernaast weergegeven fragment van de oorkonde zijn zowel het wapen van Alkmaar als de naam van VAFC Alkmaar goed zichtbaar.

Hieronder volgen twee artikeltjes uit het Noord-Hollandsch Dagblad van maandag 20 maart 1923.

Het eerste artikel betreft een verslag van de wedstrijd VAFC 1 - Alkmaar 1 (uitslag 2-0). In tegenstelling tot het katholieke VAFC was Alkmaar, de voorloper van Go Ahead'18, een neutrale voetbalvereniging.

"Bovengenoemde elftallen speelden gisteren een spannenden wedstrijd op het terrein van SDW aan den Achterweg te Sint Pancras. Voor deze match was door SDW voor den winnaar 'n fraaie lauwertak ter beschikking gesteld, voor den verliezer een medaille.

Als de scheidsrechter de elftallen in het veld roept hebben zich een 500-tal belangstellenden zich om den lijn geschaard. Ieder der beide clubs werd vergezeld door ruim een honderdtal supporters. V.A.F.C. wint den toss en wenscht het westelijk doel te verdedigen.

Na den aftrap gaat Go Ahead dadelijk tot den aanval over en laat den keeper reeds dadelijk visschen, maar wegens buitenspel wordt dit punt geannuleerd. Beurtelings worden de beide doelen bestormd maar de keepers zijn beide in goede conditie. Van beide zijden worden verschillende corners genomen maar deze brachten niets op. Voor rust brengt Go Ahead den bal nog eens mooi op, de linksbuiten schiet, de keeper redt vallende. Nadat Donders, de linksbuiten van V.A.F.C. nog een keihard schot gelost heeft, dat rakelings wordt naast geschoten, breekt de rust aan met een blanco stand.

Na de rust is V.A.F.C. reeds dadelijk in de meerderheid, en is geregeld voor het Go Ahead doel, maar de keeper weet van geen wijken, en houdt op schitterende wijze zijn doel schoon. Het Go Ahead doel wordt zwaar beschoten maar haar doelverdediger is niet te verschalken. Nog 7 minuten valt er te spelen. Go Ahead is verlamd, en heeft niets meer in te brengen. De strijd wordt op haar helft gestreden. Het staat vast: doelpunten kunnen niet uitblijven. Na eenig heen en weer getrap bemachtigt Donders het leder, en schiet met een schuin onhoudbaar schot in.

Go Ahead tracht nog hardnekkig gelijk te maken maar slaagt daar niet in. V.A.F.C. speelt schitterend en de midvoor Hoebe brengt den stand 1 minuut voor het einde op 2-0. V.A.F.C. heeft wel verdiend met 2-0 gewonnen.

Scheidsrechter Bouwman leidde matig.

Na afloop had de tak-uitreiking plaats in café "de Vriendschap" te Oudorp. Nadat wederzijds een dankwoord was gesproken door de aanvoerders en het SDW bestuur, bleef men nog eenigen tijd gezellig bijeen."

Dat het er ook al in 1923 wel eens ongezellig aan toegaat op en rond de voetbalvelden blijkt uit het tweede artikel uit dezelfde sportrubriek. Onder de titel "Algemene vechtpartij op een voetbalveld" volgt een verslag van hetgeen voorvalt tijdens de wedstrijd VAFC 2 - Heiloo 1. Heiloo verloor volgens de krant terecht met 3-1 op het veld van VAFC aan de Westerweg, en verspeelde daarmee haar kampioenskansen. Tijdens de wedstrijd wordt ene Zonneveld van Heiloo wegens vechten het veld uit gestuurd.

"Na afloop vlogen de Heiloo supporters op het Alkmaarsche publiek en spelers af. Meerdere spelers en supporters werden door 3 of 4 woestelingen belaagd die er ongenadig op los schopten en sloegen en zich zelfs niet ontzagen met volle kracht tegen het slachtoffer zijn hoofd te trappen."

Beestachtiger kon het niet, aldus de krant, en men pleitte dan ook voor schorsing of uitsluiting van de club Heiloo.

VAFC 3, kampioen in het seizoen 1922-1923

V.l.n.r.: J. Huiberts, J. Clerk, M. Michels, J. Bek, J. Haakman, P. Korver, W. Donders,
C. Jacobse, J. Kueter, A. Beemsterboer en Jb. de Nijs

Deze foto is genomen op 27 mei 1923. Het derde elftal van VAFC wint op die dag met 3-0 van Koedijk 1 en wordt door dit resultaat kampioen.

De actiefoto op de volgende pagina is naar alle waarschijnlijkheid gemaakt tijdens bovengenoemde wedstrijd.

(Tegenstander Koedijk was overigens een voorganger van de huidige vereniging Koedijk (die werd opgericht in 1930) en bestond van 1922 tot 1924. Haar veld lag naast de Sluismolen. Deze molen (gedeeltelijk zichtbaar op de foto) staat er nog steeds, vlak bij de Vlotbrug.

Nog een foto uit de periode rond 1924

De foto geeft een aardig beeld van het complex aan de Westerweg.
Op de achtergrond is gevangenis Schutterswei zichtbaar.

Het derde elftal van V.A.F.C. in 1924

Een adspirantenelftal van V.A.F.C. uit 1924

In 1925 wordt er nog een andere R.K. voetbalvereniging opgericht, A.R.C. Daar V.A.F.C. niet meer in een katholieke voetbalbond speelt, stappen veel leden van V.A.F.C. over naar ARC. Als de club daarnaast ook nog grote financiële problemen krijgt, wordt in 1927 besloten een fusie aan te gaan met een andere (neutrale) Alkmaarse voetbalvereniging, Alkmaar. Deze nieuwe club gaat verder als V.A.F.C. Alkmaar en gaat spelen in een neutrale bond, waardoor na de fusie nog meer katholieke leden overstappen naar ARC. V.A.F.C. Alkmaar kent mede daardoor slechts een kort bestaan. De club wordt opgeheven in 1929.

De voor- en achterzijde van een medaille die waarschijnlijk uitgegeven werd t.g.v. de fusie tussen VAFC en Alkmaar.

Blauw Wit

In 1920 wordt naast VAFC een tweede R.K. voetbalvereniging opgericht, Blauw Wit. De club heeft twee elftallen. Na één seizoen in de 4e klasse van de DHVB gespeeld te hebben, ziet men in dat het lastig zal worden om een aansprekend en toekomstbestendig elftal op de been te brengen en wordt het beter geacht zich aan te sluiten bij de andere R.K. vereniging VAFC. Hiermee komt reeds na 1 jaar een einde aan deze vereniging.

Hiernaast een fragment uit een artikel uit Ons Blad, katholiek nieuwsblad voor N-H, uit de krant van 18 februari 1921.

V. A. F. C. speelt Zondag tegen Blauw Wit I. Wij verwachten hier een gelijk spel. Uit den stand blijkt evenwel dat het IVde sterker is. Wij zien met spanning den uitslag tegemoet, daar Blauw-Wit toch ook geen zin zal hebben om als hekkensluiter haar eerste competitiejaar te eindigen.

ARC

In 1922 sluit VAFC zich aan bij een niet katholieke, neutrale voetbalbond. Dit valt bij meerdere katholieke Alkmaarders niet in goede aarde. Velen zijn van mening dat er in Alkmaar een katholieke voetbalvereniging zou moeten zijn die deelneemt aan de competities van de katholieke DHVB. Uiteindelijk leidt dit in 1925 tot de oprichting van A.R.C. Deze nieuwe club gaat op hetzelfde veld spelen als VAFC, het veld van de familie Verberne achter café Sportlust aan de Westerweg.

In 1926 wordt het eerste elftal van ARC kampioen van de 3e klasse A van de DHVB. Hieronder een foto van het kampioenselftal.

Het tweede elftal van ARC in 1928

In 1928 gaan het bestuur en de leden van ARC gezamenlijk op de foto.
Op de achtergrond de achtergevels van de huizen aan de Westerweg.

Het eerste elftal van ARC uit het seizoen 1929-1930

Van links naar rechts: Th. v. d. Aakster, Tinus Jonker, Thijs Punt, Jan Plas, Harry Licht, P. v. d. Aakster, Th. Dekker, W. Donders, J. v. Stralen, J. Molenkamp, J. Kuis, N. Dekker en voorzitter Jean Robert

Het juniorelftal van ARC uit 1931

Op de volgende pagina staat een artikeltje uit de Alkmaarsche Courant van 10 juni 1931. Het betreft een wedstrijd tussen ARC en het Alkmaarse Politie-elftal.

Sport

Voetbal.

Zomervoetbal.

Gisteravond had de jaarlijks terugkeerende wedstrijd plaats tusschen A.R.C. en het Alkm. Politie-elftal. Het terrein aan den Westerweg was eigenlijk niet meer geschikt voor behoorlijk voetbal. Het veel te lange gras belemmerde de spelers, om snelheid te ontwikkelen, terwijl een malsch regentje het terrein zoo glad en de bal zoo zwaar maakte, dat plaatsen zoo goed als uitgesloten was.

Beide partijen hebben echter zoo goed mogelijk getracht, om er wat van te maken en dat de Politie won lag niet zoozeer aan een meerderheid in 't veld, dan wel aan de minder sterke verdediging, der A.R.C. en het doorsjouwen van Staats c.s., als er een kans was. Feitelijk heeft de Alkmaarsche verdediging veel meer werk moeten dan de A.R.C. dito en soms was de A.R.C.-voorhoede niet voor het Politie-doel weg te slaan. Echter, doelpunten kwamen er niet, hetzij door slecht schieten, hetzij door kordaat optreden van het achtertrio met Verbaan aan 't hoofd.

De Politie kwam vrij verrassend aan het eerste doelpunt, toen ter Horst een bal van de lijn oppikte en het als voorzet bedoelde schot doel zag treffen. Even later was het 2-0 en daarna kreeg A.R.C. al even gemakkelijk een tegenpuntje, dank zij een algemeen missen der Politie-achterhoede.

Na de rust vergrootte de Politie haar voorsprong tot 4-1, toen A.R.C. een strafschop kreeg te nemen en die al te sportief niet wenschte te gebruiken. Nadat het 5-1 geworden was, viel A.R.C. een tweede strafschop ten deel, die in een doelpunt werd omgezet.

Het einde kwam met een overwinning voor de politie.

De leiding was vrij zwak, wat echter voor een groot deel moet worden toegeschreven aan de houding van een der grensrechters, die precies iets minder dan niets van zijn taak wist. Het buitenspelvraagstuk bleek verder dikwijls te lastig te zijn, om een goede oplossing te vinden.

Een ARC - elftal uit 1933

Op de laatste foto is te zien dat de donkere shirts uit de beginperiode van ARC inmiddels zijn vervangen door blauw-gele. Na het seizoen 1932-1933 houdt ARC het vrij plotseling voor gezien. Het is niet bekend wat de oorzaken hiervan zijn. Begin 1934 wordt de club opgeheven.